

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยา สุตะบุตร. การแบ่งประเภทของภาวะปัญญาอ่อนตาม ICD 10. วารสารราชานุกูล (กันยายน-ธันวาคม 2535): 24--28.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อรับการศึกษา ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว, 2543.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. จิตวิทยาการสอนคนด้อย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

นุชกร ลำโรงทอง. สัมภาษณ์, กรกฎาคม 2547.

นุชกร ลำโรงทอง. โครงการคนด้อยบำบัด : การใช้คนด้อยไทยเป็นอุปกรณในการบำบัดตามหลักคนด้อยบำบัดแบบอะกะโปซิ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์, 2544.

บำเพ็ญจิต แสงชาติ. การนำคนด้อยมาใช้เพื่อลดความเจ็บปวดของผู้ป่วยหลังผ่าตัด. วิทยานิพนธ์ วท.ม. ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.

ประภาพันท์ กรโกสิยกาจ. การศึกษาเด็ก. เอกสารคำสอนวิชาประถม 301. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

ผลทาน ศรีณรงค์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

พิชัย ปรัชญาอนุสรณ์. คนด้อยบำบัดและเทคนิคการใช้. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรคนด้อยบำบัดและเทคนิคการใช้. กรุงเทพฯ: โครงการศึกษาต่อเนื่อง คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.

พัชรา พุ่มพชาติ. อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

พัชรวิทย์ กำเนิดเพชร. คนด้อยบำบัดเพื่อเด็กพิการ. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

ภานินี อึ้งปิ่น. สัมภาษณ์, กรกฎาคม 2547.

มณี เพ็ญกุล. ผลของการกระตุ้นโดยใช้ดนตรีต่อการเจริญเติบโตของการคลอดก่อนกำหนด.

วิทยานิพนธ์ วท.ม. ปรินญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2530.

วิรัช ชูสูงเนิน. ดนตรีสำหรับครูประถมศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2521.

ศรีเรือน แก้วกังวาน. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. การใช้ดนตรีไทยช่วยรักษาโรค. วารสารถนนดนตรี 2 1 (พฤศจิกายน 2530): 5-8.

สวนดุสิต วิทยาลัยครู. โลกแห่งเสียงดนตรี. เอกสารประกอบการอบรมดนตรีบำบัดเพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2535.

สุภัททา ปิณฑะแพทย์. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2527.

รำไพพรรณ ศรีไสภาค. ดนตรีบำบัด. วารสารกรมการแพทย์ 19, 4 (กรกฎาคม 2513): 253-257.

ภาษาต่างประเทศ

Schalkwijk, Frans Willem. Music Therapy with the Mentally Retarded (Netherland). Dissertation Abstract International 50 (1988): 148.

Schallock, Robert” Mental Retardation : Definition, Classification and Systems of Supports. Washington DC: AAMR, 1992.

Swanson, Cheryl Anne. The Development of The Music Therapy Profile of Children Abilities. Masters Abstract International 27 (1988): 175.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หน้าอนุมัติ

ที่ ศธ 0820 14/ 8

สถานีนราชนุกูล

4737 ถนนดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400

29 พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขนุญภาคให้เก็บข้อมูลและปฏิทินการศึกษา ในสถานีนราชนุกูล

เรียน ประธานหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2546

ตามหนังสือที่คณะกรรมการศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความร่วมมือจากบัณฑิต
นางสาวสุดฤทัย ชัยบุตร นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ ดันควาวิจิตร
เรื่อง ขนุญภาคให้เก็บข้อมูลสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ณ สถานีนราชนุกูล นั้น

สถานีนราชนุกูลได้พิจารณาแล้ว ขนุญภาคไม่ขัดแย้ง ดำเนินการเก็บข้อมูล และปฏิทินการศึกษา
ในโรงเรียนนราชนุกูลของสถาบันฯ ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางเจ็อนแก้ว กนกพรศักดิ์)

นายแพทย์ 9

รักษาการผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาระบบสถานีนราชนุกูล

กลุ่มงานการศึกษาและนิเทศงาน

โทร 0 2245 4601 - 5 ต่อ 4903

โทรสาร 0 2248 2944

ภาคผนวก ข

กิจกรรมดนตรี 8 กิจกรรม

โปรแกรมที่ 1 จังหวะ (Rhythm)

ชื่อ เคาะกลองนำ หนูทำตาม

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำกิจกรรมที่จะปฏิบัติ
2. ให้นักเรียนฟังจังหวะจากการเคาะกลองและทำตาม
3. ผู้วิจัยสาธิตการทำจังหวะง่ายๆ และให้ผู้ช่วยวิจัยทำจังหวะตาม เช่น

เคาะกลอง 1 ครั้ง	ผู้ช่วย	ตบมือ 1 ครั้ง/เคาะกลอง	1	ครั้ง
เคาะกลอง 2 ครั้ง	ผู้ช่วย	ตบมือ 2 ครั้ง/เคาะกลอง	2	ครั้ง
เคาะกลอง 3 ครั้ง	ผู้ช่วย	ตบมือ 3 ครั้ง/เคาะกลอง	3	ครั้ง
เคาะกลอง 4 ครั้ง	ผู้ช่วย	ตบมือ 4 ครั้ง/เคาะกลอง	4	ครั้ง

4. ผู้วิจัยทำจังหวะโดยการเคาะกลอง พร้อมกับเรียกชื่อให้นักเรียนทำตามทีละคน โดยนักเรียนจะตบมือหรือเคาะกลองก็ได้ จนครบจำนวนนักเรียน

5. ผู้วิจัยทำจังหวะโดยการเคาะกลอง โดยทำสลับกัน แล้วให้นักเรียนคอยฟังและทำจังหวะตามพร้อมๆกัน

6. สรุปกิจกรรม และดิชมหาข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจจังหวะพื้นฐานและจังหวะที่ซับซ้อนมากขึ้นได้

เกณฑ์การประเมินผล

ชื่อ ชั้น.....

ลำดับ	รายการ	ระดับผลการทดสอบ				
		ดีมาก (4)	ดี (3)	ปานกลาง (2)	พอใช้ (1)	หมายเหตุ
1.	การเข้าใจในการปฏิบัติให้ตรงกับจังหวะง่ายๆ					
2.	การเข้าใจในการปฏิบัติให้ตรงกับจังหวะที่ซับซ้อนมากขึ้นได้					

โปรแกรมที่ 2 ทำนอง (Melody)

ชื่อ อังกฤษประสานใจ

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำกิจกรรมที่จะปฏิบัติ
2. แนะนำให้รู้จัก อังกฤษ
3. แนะนำวิธีจับอังกฤษอย่างถูกต้อง
4. สอนนักเรียนเข่าอังกฤษเพลง ลาวครวญ
5. สรุปกิจกรรม และติชมหาข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จัก การบรรเลงอังกฤษและเข้าใจทำนองเพลง

เกณฑ์การประเมินผล

ชื่อชั้น.....

ลำดับ	รายการ	ระดับผลการทดสอบ				
		ดีมาก (4)	ดี (3)	ปาน กลาง (2)	พอใช้ (1)	หมายเหตุ
1.	นักเรียนสามารถบรรเลงอังกฤษ ของตนเองได้เข้ากับจังหวะที่กำหนด					
2.	นักเรียนสามารถบรรเลงอังกฤษในวง ร่วมกับผู้อื่นได้ตามศักยภาพ					

โปรแกรมที่ 3 ระดับเสียง (Pitch)

ชื่อ เพลงเสียงสรรษา

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำกิจกรรมที่จะปฏิบัติ
2. ให้นักเรียนฟังเสียงตัวโน้ตแต่ละตัวจากเครื่องดนตรีไทย เช่น ระนาดเอก อังกะลุง (โด เร มี ฟา ซอล ลา ที)
3. ผู้ช่วยวิจัยแปลงเสียงตามตัวโน้ตให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง
4. ให้นักเรียนแปลงเสียงพร้อมกับเครื่องดนตรีที่ผู้วิจัยใช้
5. ให้นักเรียนสลับกันแปลงเสียงทีละคน
6. สรุปกิจกรรม และชื่นชมหาข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจระดับเสียงของดนตรีพร้อมทั้งออกเสียงได้ตรงตามระดับเสียงดนตรีได้

เกณฑ์การประเมินผล

ชื่อ ชั้น

ลำดับ	รายการ	ระดับผลการทดสอบ				
		ดีมาก (4)	ดี (3)	ปานกลาง (2)	พอใช้ (1)	หมายเหตุ
1.	ความสามารถในการออกเสียงได้ตรงตามระดับเสียงของเครื่องดนตรี					
2.	ความเชื่อมั่นในการแปลงเสียง (การแสดงออก)					

โปรแกรมที่ 4 ความเข้มของเสียง (Color Intensity)

ชื่อ หนักเอา-เบาผู้

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำกิจกรรมที่จะปฏิบัติ
2. ผู้วิจัยแนะนำให้รู้จักเครื่องดนตรี เช่น กลอง กรับ
3. ผู้วิจัยสาธิตการเคาะ , ตีเครื่องดนตรีและเลียนแบบการทำจังหวะ หนัก - เบา โดย
 ผู้วิจัยตีกลองเสียง หนัก 1 ครั้ง ผู้ช่วยตีกลองเสียง หนัก 1 ครั้ง
 ผู้วิจัยตีกลองเสียง เบา 1 ครั้ง ผู้ช่วยตีกลองเสียง เบา 1 ครั้ง
 ผู้วิจัยตีกลองเสียง หนัก 1 ครั้ง , เบา 1 ครั้ง ผู้ช่วยตีกลองเสียงหนัก 1 ครั้ง
 เบา 1 ครั้ง
 ผู้วิจัยตีกลองเสียง หนัก 2 ครั้ง ผู้ช่วยตีกลองเสียง หนัก 2 ครั้ง
 ผู้วิจัยตีกลองเสียง เบา 2 ครั้ง ผู้ช่วยตีกลองเสียง เบา 2 ครั้ง
 ผู้วิจัยตีกลองเสียง หนัก 2 ครั้ง , เบา 2 ครั้ง ผู้ช่วยตีกลองเสียงหนัก 2 ครั้ง
 เบา 2 ครั้ง
4. ให้นักเรียนฟังเสียงและทำตาม
5. สรุปกิจกรรม และดิชมหาข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขต่อไป

หมายเหตุ ผู้วิจัยสามารถปรับเปลี่ยนการตีกลองได้หลายรูปแบบ ตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนสามารถแยกแยะความหนัก - เบา (ความเข้มของเสียง) ได้

เกณฑ์การประเมินผล

ชื่อ ชั้น

ลำดับ	รายการ	ระดับผลการทดสอบ				
		ดีมาก (4)	ดี (3)	ปาน กลาง (2)	พอใช้ (1)	หมายเหตุ
1.	การแยกแยะความหนัก - เบา ของเสียงได้ตามศักยภาพ					
2.	การปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำสั่ง (ตีกลองเสียงหนักและเบา)					

โปรแกรมที่ 5 ธรรมชาติของเสียง (Tone Color)

ชื่อ เสียงสัตว์อัจฉริยะ

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำกิจกรรมที่จะปฏิบัติ
2. ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยสาธิต กิจกรรมการเลียนแบบสมมุติแทนเสียงสัตว์ เช่น ช้าง หมู โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1	เป็นเสียง	แมว	ผู้ช่วยวิจัยทำเสียง	เหมียว
กลุ่มที่ 2	เป็นเสียง	หมู	ผู้ช่วยวิจัยทำเสียง	อู๊ด
3. ผู้วิจัยและนักเรียนร้องเพลง “ช้าง”
4. ผู้วิจัยเลียนเสียงหมู และผู้ช่วยวิจัย เลียนเสียงแมว แทนเนื้อร้อง “ช้าง”
4. เริ่มกิจกรรม โดยผู้วิจัยให้นักเรียนสลับกันร้องทีละประโยคเพลง หรือร้องพร้อมกันจนจบเพลง
5. สรุปกิจกรรม และชื่นชมหาข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักถึงความแตกต่างทางลักษณะของเสียงต่าง ๆ

เกณฑ์การประเมินผล

ชื่อชั้น.....

ลำดับ	รายการ	ระดับผลการทดสอบ				
		ดีมาก (4)	ดี (3)	ปานกลาง (2)	พอใช้ (1)	หมายเหตุ
1.	เลียนเสียงสัตว์ได้ตรงกับเพลงที่กำหนดให้ได้					
2.	มีความเข้าใจในความแตกต่างของเสียง					

โปรแกรมที่ 6 ความจำ (Memorization)

ชื่อ สัตว์เลี้ยงแสนรัก

กิจกรรม

1. แนะนำตัวผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และกิจกรรมที่จะปฏิบัติ
2. ให้นักเรียนฟังเพลง “คุณตาเลี้ยงสัตว์”
3. ให้นักเรียนร้องทีละประโยค จนจบเพลง
4. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันร้องเพลง “คุณตาเลี้ยงสัตว์” อีกครั้ง
5. ผู้วิจัยและนักเรียนทุกคนร้องเพลง เมื่อถึง ประโยค “หน้าพักทำนา คุณตาเลี้ยงเป็ด” ผู้วิจัยให้เด็กร้อง
6. เริ่มเล่นและร้องเพลง (จนครบทุกคน)
8. สรุปกิจกรรม และดิชมหาข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนจดจำเนื้อร้องของเพลงในประโยคสั้น ๆ ได้

เกณฑ์การประเมินผล

ชื่อ ชั้น

ลำดับ	รายการ	ระดับผลการทดสอบ				
		ดีมาก (4)	ดี (3)	ปาน กลาง (2)	พอใช้ (1)	หมายเหตุ
1.	การจดจำเนื้อร้องของเพลงในประโยคสั้น ๆ					

โปรแกรมที่ 7 ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)

ชื่อ เสกสรรบรรเลงเสียง

กิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำกิจกรรมที่จะปฏิบัติ
2. ทดสอบนักเรียนทีละคน โดยมีเครื่องดนตรีไทย เช่น ระนาดเอก อังกะลุง ให้ 1 ชิ้น
3. ให้นักเรียนปฏิบัติกับเครื่องดนตรีเพื่อให้เกิดเสียงและจังหวะต่างๆ โดยคิดสร้างสรรค์ตามชอบ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างงานดนตรีขึ้นมา

เกณฑ์การประเมินผล

ชื่อ ชั้น

ลำดับ	รายการ	ระดับผลการทดสอบ				
		ดีมาก (4)	ดี (3)	ปานกลาง (2)	พอใช้ (1)	หมายเหตุ
1.	การปฏิบัติกับเครื่องดนตรีเพื่อให้เกิดเสียงและจังหวะต่าง ๆ ในทางสร้างสรรค์					
2.	การแสดงออกในการปฏิบัติกับเครื่องดนตรี เช่น การจับไม้ การคิดสร้างสรรค์วิธีใหม่ การเขย่า					

โปรแกรมที่ 8 ความพึงพอใจ (Satisfaction)

กิจกรรม

ความพึงพอใจเป็นการแสดงทางด้านความรู้สึก อารมณ์ การได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้รับ
 ในขณะปฏิบัติการเล่นดนตรีหรือการขับร้อง เช่น ความสนุกสนานร่าเริงแจ่มใส ความสนใจใน
 กิจกรรมความซาบซึ้งในบทเพลง/เนื้อเพลง เป็นต้น

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของเด็กในกิจกรรมที่ 1 – 7
2. สังเกตสีหน้า อากาารในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมว่ามีความสุข สนุกสนานหรือไม่

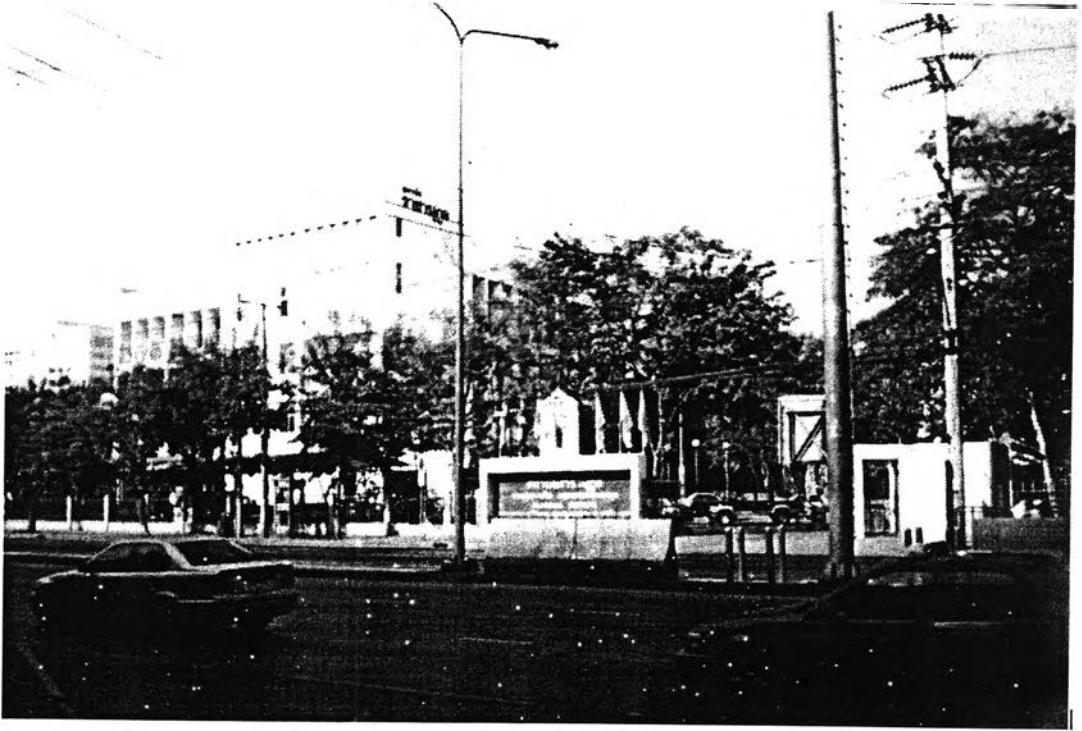
วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามการแสดงออกทางพฤติกรรมและอารมณ์ของผู้เข้ารับการทดลองขณะร่วม
 กิจกรรมทั้ง 7

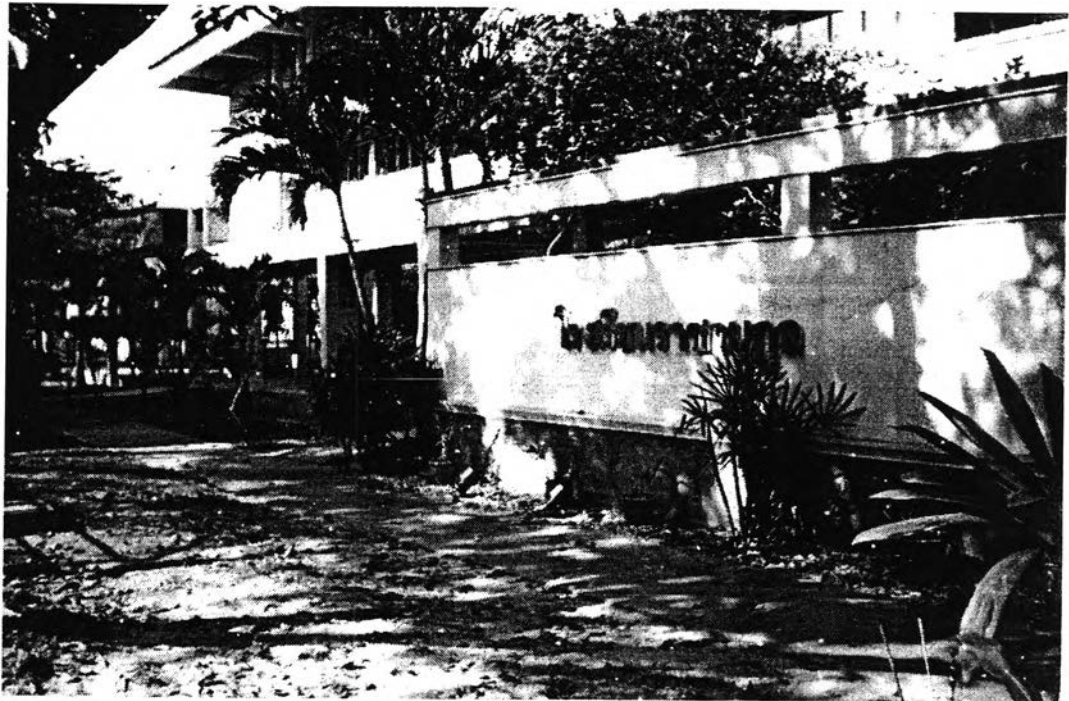
เกณฑ์การประเมินผล

ชื่อชั้น.....

ลำดับ	รายการ	ระดับผลการทดสอบ				
		ดีมาก (4)	ดี (3)	ปาน กลาง (2)	พอใช้ (1)	หมายเหตุ
1.	การเข้าร่วมในกิจกรรม					
2.	มีความสุขสนุกสนานร่าเริงแจ่มใส					

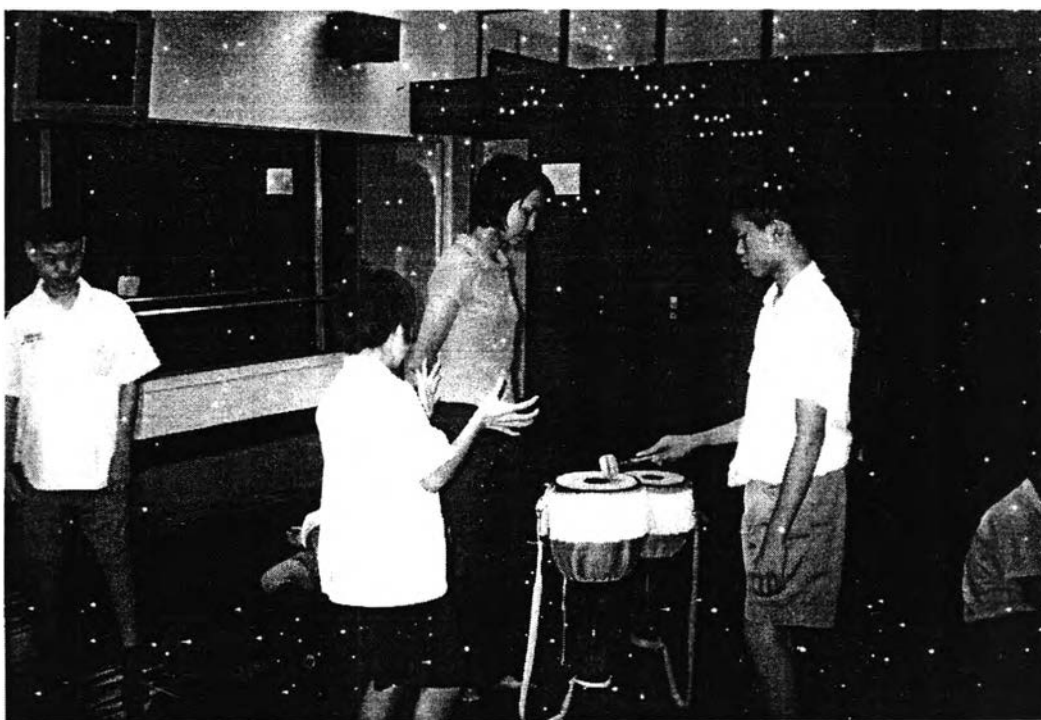
สถาบันราชานุกูล

โรงเรียนราชานุกูล

(จากซ้ายไปขวา) ผู้ช่วยวิจัย, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม, ผู้วิจัย

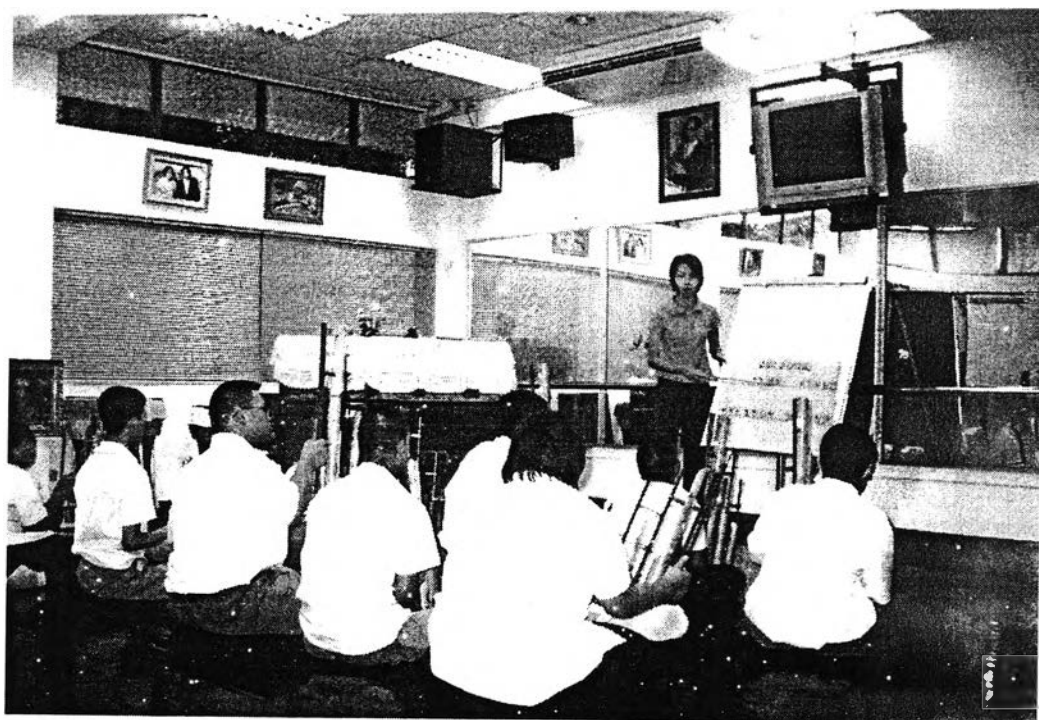
บรรยากาศการทำกิจกรรมดนตรี

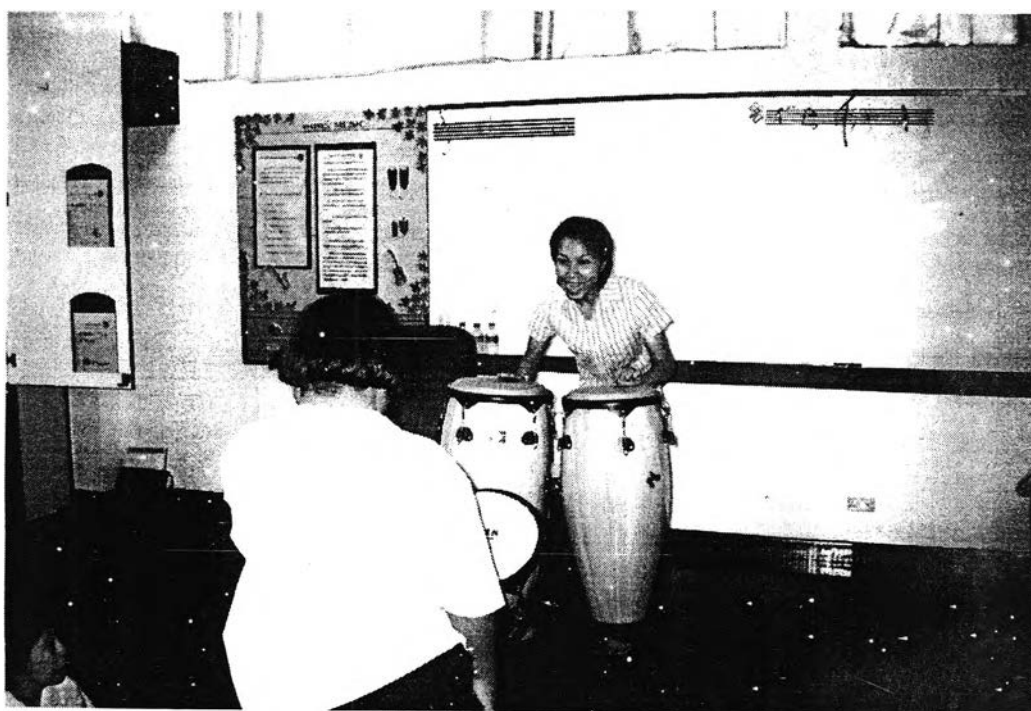
บรรยากาศการทำกิจกรรมดนตรี

บรรยากาศการทำกิจกรรมดนตรี

บรรยากาศการทำกิจกรรมดนตรี

บรรยากาศการทำกิจกรรมดนตรี

แผนที่ตั้งสถาบันราชานุกูล

ที่ตั้ง สถาบันราชานุกูล
 4737 ถ.ดินแดง เขตดินแดง กทม. 10320
 โทร.0-2245-4601-5

ภาคผนวก ค
บันทึกรายงานวิจัย

เรื่อง ศึกษากิจกรรมดนตรีที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา
ระดับปานกลาง : กรณีศึกษาศาสน์ราชานุกูล

ผู้วิจัย นางสาวสุศุภทัย ชัยบุตร

ผู้วิจัยเริ่มเข้ามาทำความรู้จักกับเด็ก ๆ ห้อง ES/1 ครั้งแรกเลยที่เด็กๆ บางคนสนใจคนแปลกหน้าอย่างทีมงานผู้วิจัย แต่เด็กบางคนก็มีท่าทางเฉย ๆ ด้วยเพราะพฤติกรรมของเด็ก ๆ แต่ละคนจะแตกต่างกันไป

หลังจากสัปดาห์แรกผ่านไป ผู้วิจัยก็พบว่าจำนวนเด็กในห้องทั้งหมด 10 คน มีเพียง 8 คนเท่านั้นที่จะสามารถร่วมทำกิจกรรมและมาโรงเรียนทุกวัน

สัปดาห์ที่สอง ผู้วิจัยเริ่มการทดลองกิจกรรมดนตรี และอาจเป็นเพราะในช่วงแรกก่อนการทดลอง ที่ทีมงานผู้วิจัยเข้าไปคลุกคลีทำความรู้จักกับเด็ก จึงทำให้การทำกิจกรรมดนตรีเป็นไปด้วยความราบรื่น นอกเหนือจากปัญหาเล็กน้อยที่เกิดจากลักษณะพฤติกรรมของเด็กพิเศษนี้

ปลายสัปดาห์สุดท้ายของการทดลองทำกิจกรรมดนตรี ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาทุกอย่างเริ่มคลี่คลาย เด็ก ๆ ทุกคนมีความตั้งใจที่อยากจะร่วมทำกิจกรรม การทดลองครั้งนี้บรรลุเป้าหมายตามที่ผู้วิจัยต้องการ และพวกเด็ก ๆ ก็รู้สึกสนุกที่ได้ร่วมอยู่ในกระบวนการวิจัยนี้

เด็กคนที่ 1 (S1) ในที่นี้ใช้ชื่อว่า อีฐ

อีฐเป็นเด็กผู้ชายที่สุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ลักษณะพฤติกรรมของอีฐโดยรวมคือ มีความเป็นผู้นำมากกว่าเพื่อน ๆ ทุกคนในห้อง อีฐมักจะไม่สามารถเล่นกับเด็กวัยเดียวกันได้นาน ๆ เช่น ในคาบวิชาที่ต้องมีการร่วมมือกันทำงานในกลุ่มเพื่อน ๆ อีฐจะมีอาการคล้ายกับไม่พอใจ หงุดหงิดบ้าง ถ้าไม่พอใจก็จะไม่พูดคุยกับใครเลย

ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีของผู้วิจัย อีฐมักจะพูดคำว่า “เบื้อ” (ช่วงที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปคลุกคลี ทำความรู้จักกับเด็ก ๆ ก่อนเริ่มทำกิจกรรมดนตรี) และอีฐมักไม่ให้ความร่วมมือ หรืออยากจะถูกคุยกับผู้วิจัยซักเท่าไรนัก

เริ่มทำกิจกรรมดนตรี อีฐยังคงมีท่าทางไม่ค่อยสนใจในกิจกรรม (ช่วงที่ผู้วิจัยแนะนำกิจกรรม) แต่เมื่อถึงกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติเดี่ยว เช่น กิจกรรมที่ 1 ว่าด้วยเรื่องของจังหวะ ผู้วิจัยจะให้เด็ก ๆ ทุกคนผลัดกันตีกลองทีละคน อีฐมักจะบ่ายเบี่ยงไม่เสนอตัวก่อนเพื่อนคนอื่น ๆ และขอเป็นคนสุดท้ายในการทำกิจกรรมเสมอ เมื่อถึงตาอีฐ อีฐจะมีท่าทางที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ถึงกับถลกแขนเสื้อนักเรียนของตัวเอง ตั้งทำตีกลองเต็มที่

ในกิจกรรมเขย่าอังกะลุง ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า อีฐมีความสามารถด้านดนตรี สามารถอ่านโน้ตได้ในระดับดี (ตามความสามารถของเด็กลักษณะนี้) ผู้วิจัย จึงให้อีฐช่วยเป็นคนนำผลัดเปลี่ยนกับผู้วิจัย ในการชี้โน้ตให้เพื่อน ๆ เขย่าอังกะลุง ส่วนกิจกรรมอื่นๆ อีฐก็เข้าร่วมทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้วิจัยให้อีฐ ช่วยเป็นผู้นำในบางกิจกรรม อีฐมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกมากขึ้น การทำวิจัยของผู้ที่สนใจ สามารถทำในเรื่องที่เกี่ยวกับ การปรับพฤติกรรมของเด็กในการแสดงออก โดยใช้กิจกรรมดนตรี

เด็กคนที่ 2 (S2) ในวันนี้ใช้ชื่อว่า พรรณ

พรรณ เป็นเด็กผู้หญิงที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ออกกำลังกาย พรรณชอบใช้นิ้วแหย่จมูก ชอบเกาศีรษะ มักโดนเพื่อนผู้หญิงที่ชื่อ อิง ดี แต่พรรณก็ไม่ได้โต้ตอบกลับ พรรณจะชอบบอกว่า “วันนี้วันเกิดหนู” ทุกครั้งที่พบผู้วิจัย เวลามีความสุข จะยิ้มซ้ำ ๆ การสังเกตพฤติกรรมก่อนการทำกิจกรรม พรรณจะมีท่าทางซึม เหม่อลอย ไม่รู้ร้อนรู้หนาว ที่เห็นได้ชัดคือ จะนั่งผิดปกติ ไม่ค่อยสนใจคนอื่น ไม่สามารถเล่นกับเด็กวัยเดียวกันได้นานๆ มักจะแยกตัวออกมาอยู่คนเดียว

เมื่อเริ่มกิจกรรมดนตรี พรรณจะกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรม เมื่อผู้วิจัยถามว่า ใครจะออกมาก่อน พรรณจะเป็น 1 ใน 3 ของเด็กที่ยกมือก่อนเด็กคนอื่น (มือหนึ่งยก มือหนึ่งแหย่จมูก) เวลาทำกิจกรรม พรรณจะมีท่าทางเงินอวย บิดม้วนตัว แต่ก็ยังคงทำกิจกรรมต่อไปได้

ในกิจกรรมที่ 5 และ 6 (ธรรมชาติของเสียงและความจำ) ผู้วิจัยให้เด็กเปล่งเสียงตามระดับเสียงของระนาดเอก พรรณให้ความร่วมมือดีมาก ถึงแม้ว่าจะเปล่งเสียงเบามากก็ตาม พรรณจะพยายามเปล่งเสียงจนกระทั่งสิ้นสุดโน้ตตัวสุดท้ายเมื่อผู้วิจัยชมก็ยังคงมีอารมณ์เงินอวยอยู่เหมือนเดิม

ในกิจกรรมที่ 2 (ทำนอง) ผู้วิจัยให้เขย่าอังกะลุง พรรณสามารถเขย่าอังกะลุงได้ในระดับพอใช้ แต่เมื่อเขย่ากับเพื่อนๆ พรรณจะเขย่าไม่ค่อยทัน แต่ที่สังเกตได้ก็คือ พรรณจะเขย่าทันเกือบทุกครั้ง ที่ผู้วิจัยสบตาด้วย

หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมทุกครั้ง พรรณจะเข้ามาคุยกับผู้วิจัยมากขึ้น จะยิ้มและเข้าไปเล่นกับเพื่อนๆมากกว่าแต่ก่อน

ข้อเสนอแนะ

พรรณต้องให้ผู้วิจัยช่วยย้ำ กระตุ้น ในการทำกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมกลุ่ม ต้องทำให้เขารู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับทุกๆ คน

ผู้ที่สนใจ สามารถทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การปรับพฤติกรรมเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา โดยเน้นกิจกรรมกลุ่ม

เด็กคนที่ 3 (S3) ในที่นี้ใช้ชื่อว่า จีจี

จีจีเป็นเด็กผู้หญิงตัวเล็ก สุขภาพร่างกายแข็งแรง มีลักษณะนิสัยที่แตกต่างจากเพื่อนผู้หญิงคนอื่น คือ ชนมาก จีจีจึงมักเล่นกับเพื่อน ๆ ได้ไม่นาน แต่กับคนแปลกหน้าจะให้ความสนใจมากเป็นพิเศษและจะเข้ามาคุยด้วยบ่อย ๆ

เริ่มกิจกรรมดนตรี จีจีกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมดนตรี ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในกิจกรรมที่ 2 (ทำนอง) จีจีได้รับมอบหมายให้เขย่าอังกะลุงเสียง มี จีจีสามารถทำได้ดี แต่มีบางครั้งที่เขย่าไม่ตรงกับโน้ตของตน (ขณะที่ผู้วิจัยชี้) จะหันมองหน้า หันหลังมองเพื่อน ๆ ตลอดเวลา ไม่ค่อยนั่ง คล้ายกับว่าจะเขย่าแทนเพื่อนที่เขย่าไม่ทัน ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ 3 (ระดับเสียง) ผู้วิจัยให้เด็กเปล่งเสียงตามเสียงระนาดเอก จีจีจะชอบมากเป็นพิเศษ ในกิจกรรมที่ 7 ความคิดสร้างสรรค์จีจีสามารถจับไม้ระนาดและตีคู่แปดได้(บนรางระนาดมีตัวโน้ตติดเอาไว้) มีท่าทางมุ่งมั่น ตั้งใจมาก ให้ความร่วมมือที่ดีในการทำกิจกรรมต่างๆแม้ว่าร่างกายจะไม่ค่อยเอื้ออำนวยก็ตาม แต่มีกำลังใจที่ดี

ข้อเสนอแนะ

จีจีเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายในเรื่องของการพูดไม่ชัด ออกเสียงได้ไม่ค่อยดี มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ผู้ที่สนใจสามารถทำการวิจัยเกี่ยวกับ กิจกรรมดนตรีบำบัดเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อปาก

เด็กคนที่ 4 (S4) ในที่นี้ใช้ชื่อว่า ป้อง

ป้อมเป็นเด็กผู้ชาย สุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ครั้งแรกที่ผู้วิจัยเข้าไปสังเกต พบว่า ป้อมมีท่าทางซึม หงอยเหงา เฉื่อยชา นั่งผิดปกติ แยกตัว ไม่ค่อยสูงลิบกับใคร ไม่สนใจใคร

ป้อมชอบดูมวยปล้ำมาก เวลาทำกิจกรรมในช่วงแรกๆ ป้อมจะหลบมุม ไปอยู่ตรงมุมประตูห้อง แล้วเขียนชื่อนักมวยปล้ำลงในสมุด ป้อมสามารถเขียนได้หลายสิบชื่อ ที่น่าแปลกคือ ทุกชื่อของนักมวยปล้ำ ป้อมจะเขียนเป็นภาษาอังกฤษทุกชื่อ สามารถอ่านได้ถูกต้อง แม่นยำ ป้อมเป็นคนที่อ่อนไหวง่าย เช่น ถูกเพื่อนผู้หญิงว่า ป้อมจะแอบไปหลบตรงมุมเปียโนแล้วก็ร้องไห้ ใครบอกยังไงก็ไม่ออกมา ผู้ช่วยวิจัยต้องให้ป้อมเขียนชื่อนักมวยปล้ำให้ดู ป้อมถึงจะยอมออกมา

การเข้าร่วมกิจกรรมดนตรี ป้อมจะเข้าร่วมทุกครั้ง แต่เมื่อทำกิจกรรมไปได้ซักพัก ป้อมจะแยกตัวออกไปจากกลุ่ม แล้วก็เข้ามา แล้วก็ออกไป กิจกรรมที่ป้อมชอบมากที่สุดคือ กิจกรรมที่ 7 (ความคิดสร้างสรรค์) ผู้วิจัยให้ป้อม ตีกลอง โดยใช้ไม้หรือมือก็ได้ ป้อมสามารถแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ เขาตีกลองได้อย่างมีจังหวะ ซึ่งเป็นความแตกต่างจากเด็กคนอื่น

หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมในแต่ละครั้ง ป้อมจะพูดคุยกับผู้วิจัยมากขึ้น ว่าเรিং พฤติกรรมที่ชอบแยกตัวเองอยู่คนเดียวก็ลดน้อยลงมากอย่างเห็นได้ชัด

เด็กคนที่ 5 (S5) ในที่นี้ใช้ชื่อว่า พู

พู เป็นเด็กผู้ชายอ้วนท้วม สมบูรณ์ แข็งแรง ครั้งแรกที่ผู้วิจัยพบได้จากพฤติกรรมของพู คือ ชนผิปกติ ชอบใช้ความรุนแรง เช่น ตีเพื่อน

ช่วงที่ทำกิจกรรม พฤติกรรมดังกล่าวได้ลดลงมากอย่างเห็นได้ชัด พูจะชอบทุกกิจกรรม ให้ความร่วมมือ และสามารถปฏิบัติได้ทุกกิจกรรม แต่กิจกรรมเดี่ยว เช่นการตีกลองตามจังหวะ หรือการเปล่งเสียงตามระดับเสียงของระนาดเอก กิจกรรมเหล่านี้ พู จะมีอาการเงินอายมาก ไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร มักจะให้เพื่อนๆ คนอื่น ออกไปปฏิบัติก่อน เป็นเช่นนี้เกือบทุกครั้ง

หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม พูมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด พฤติกรรมที่ชอบตีเพื่อนก็แทบจะไม่มีให้เห็น ในการทำกิจกรรม พูเป็นเด็กที่ชอบช่วยเหลือคนอื่น เช่น การยกเครื่องดนตรี ขกกระดาน โน้ต และหลังจากเสร็จกิจกรรมอังกะลุง พูจะคอยช่วยเก็บอังกะลุงทุกครั้ง

เด็กคนที่ 6 (S6) ในที่นี้ใช้ชื่อว่า นำรง

นำรงเป็นเด็กผู้ชาย ผอม ร่างกายไม่ค่อยแข็งแรง มีท่าทางซึม เหงื่อซา นิ่งผิดปกติ ไม่ค่อยสนใจบุคคลรอบข้าง ไม่ค่อยยิ้ม จากการสังเกตพฤติกรรม ลักษณะโดยรวมของนำรงคือ จะมีปัญหาในหลาย ๆ พฤติกรรม โดยเฉพาะการไม่ค่อยพูดคุย

เริ่มกิจกรรม นำรงจะสนใจทุกกิจกรรม อยากรู้อยากเห็น อยากร่วมในกิจกรรม เริ่มยิ้มบ่อยขึ้นในช่วงที่ทำกิจกรรม นำรงสามารถทำทุกกิจกรรมในระดับปานกลาง ด้วยร่างกายที่ไม่ค่อยแข็งแรงของนำรง ส่งผลต่อกิจกรรมเข่าอังกะลุงเป็นอย่างมาก นำรงมีความสามารถที่จะเข่าอังกะลุงได้ตรงกับจังหวะและตัวโน้ตได้ แต่เสียงอังกะลุงเบามาก ในบางกิจกรรมๆ ก็เช่นเดียวกัน เช่น การเปล่งเสียงตามระดับเสียงของระนาดเอก นำรงจะเปล่งเสียงได้ แต่อยู่ในลำคอ เสียงไม่ค่อยออก

หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม ผู้วิจัยสังเกตว่า นำรงเริ่มคุยกับเพื่อนๆ และยิ้มบ่อยขึ้น

เด็กคนที่ 7 (S7) ในที่นี้ใช้ชื่อว่า อู๋

อู๋เป็นเด็กผู้หญิง ที่ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง อ้วนท้วน ร่างใหญ่ อู๋ชอบวิ่งแกลเพื่อน ๆ โดยการตีแรงๆ มีอาการขำคึกขำทำ พูดจาซำคำเคิม และมีพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจ

ในการทำกิจกรรม อู๋ให้ความสนใจและความร่วมมือในทุกกิจกรรม และทำได้ดีเกือบทุกกิจกรรม จากการสังเกต อู๋จะชอบกิจกรรมการเขย่าอังกะลุงมากเป็นพิเศษ เมื่อเห็นหน้าของผู้วิจัยเมื่อใด อู๋จะบอกว่า “อังกะลุง ๆๆ” ตลอด ในกิจกรรมอังกะลุงนี้ อู๋จะมีพฤติกรรมที่คล้ายจี้จี้ คือ เขย่าอังกะลุงไม่ค่อยไม่ตรงกับโน้ตของคน (ขณะที่ผู้วิจัยชี้) จะหันมองหน้า หันหลังมองเพื่อน ๆ ตลอดเวลา ไม่ค่อยนิ่ง คล้ายกับว่าจะเขย่าแทนเพื่อนที่เขย่าไม่ทัน

ในกิจกรรมที่ 5 ธรรมชาติของเสียง และกิจกรรมที่ 6 ความจำ อู๋จะกลับไปซ้อมที่บ้านเป็นอย่างดี เมื่อถึงเวลาทำกิจกรรม อู๋จะร้องเสียงดังฟังชัดเต็มที่

พฤติกรรมที่ชอบตีเพื่อนลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่ก็มีบ้างที่ตีเพื่อนแล้วขอโทษ แต่เมื่ออยู่ในกิจกรรมดนตรีของผู้วิจัยแล้ว พฤติกรรมนี้ลดลงจนแทบจะไม่มี

ข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ว่าการใช้กิจกรรมดนตรีจะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กได้ แต่หากขาดการติดตาม หรือไม่ทำให้ต่อเนื่อง อาจส่งผลให้เกิดประสิทธิผลได้ไม่เต็มที่ ดังนั้น ถ้าผู้สนใจจะไปหัวข้อในเรื่อง “การติดตามดูพฤติกรรมของเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา หลังจากไม่ได้รับกิจกรรมดนตรีแล้ว”

อีกประการหนึ่ง ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า กิจกรรมดนตรีสามารถสานความสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้เด็กเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ และอย่างมีความสุข ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้ปกครองของเด็กในการร่วมมือช่วยกันด้วย

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุดฤทัย ชัยบุตร เกิดวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2519 ที่อำเภอปลาปาก จังหวัด นครพนม สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาดนตรีไทย ภาควิชาดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีการศึกษา 2541 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2545